

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

BM-II.059.1.108.2026

Warszawa, /elektroniczny znacznik czasu/

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr 15195 Pani Posłanki Marty Stożek, w sprawie realizacji obowiązków informacyjnych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dotyczących środków zgromadzonych na subkontach emerytalnych osób zmarłych, proszę przyjąć poniższe wyjaśnienia.

Kwestie dziedziczenia oraz podziału środków zgromadzonych na subkoncie ubezpieczonego w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych (ZUS, Zakład) uregulowano w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2026 r. poz. 199, z późn. zm.). Przepisy ustawy zapewniają możliwość realizacji praw majątkowych wynikających z uczestnictwa w systemie ubezpieczeń społecznych.

Od maja 2011 r. w ramach konta ubezpieczonego (tzw. I filar) w ZUS prowadzone jest subkonto dla osób, które są członkami otwartego funduszu emerytalnego (OFE) albo urodziły się po 31 grudnia 1968 r. i nie przystąpiły do OFE. W odróżnieniu od środków zgromadzonych na indywidualnym koncie w ZUS, środki zgromadzone w OFE, jak również na subkoncie w ZUS, podlegają podziałowi w razie rozwodu, unieważnienia małżeństwa albo śmierci osoby, dla której OFE prowadzi rachunek/której zakład prowadzi subkonto¹. Osoba posiadająca rachunek w OFE bądź tylko subkonto w ZUS ma obowiązek złożenia (odpowiednio w OFE bądź w ZUS) pisemnego oświadczenia o stosunkach majątkowych istniejących między nią a jej współmałżonkiem, może też wskazać osoby uprawnione do otrzymania środków po jej śmierci².

W przypadku zmarłych, którzy byli członkami OFE i posiadają subkonto w ZUS proces podziału środków rozpoczyna się w funduszu emerytalnym. Fundusz dokonuje podziału środków zgromadzonych na rachunku członka OFE, a następnie – w terminie 14 dni od dnia dokonania podziału – przekazuje zakładowi informację o osobach uprawnionych oraz o wysokości przysługujących im udziałów. Podział środków zapisanych na subkoncie w zakładzie stanowi w takim przypadku konsekwencję podziału środków zgromadzonych w OFE. Po otrzymaniu stosownego zawiadomienia z funduszu emerytalnego, zakład dokonuje podziału/wypłaty środków zapisanych na subkoncie w terminie 3 miesięcy.

W przypadku osób, które nie były członkami OFE lub których całość środków zgromadzonych w OFE została przekazana do ZUS w ramach „suwaka bezpieczeństwa”, podział środków zapisanych na subkoncie realizowany jest bezpośrednio przez zakład w oparciu o złożone przez ubezpieczonego: oświadczenie o stosunkach majątkowych

¹ Art. 40e ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w związku z art. 126, 131 i 132 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

² art. 39 ust. 1b ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz art. 83 ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych.

istniejących między nim a współmałżonkiem i wskazanie osób uprawnionych do otrzymania środków po jego śmierci - na podstawie wniosku osoby uprawnionej do tych środków.

W zakresie, w jakim środków zgromadzonych na subkoncie w ZUS nie objęto podziałem wynikającym z małżeńskiej wspólności majątkowej, ani nie wskazano osób uprawnionych, wchodzi one do masy spadkowej i podlegają dziedziczeniu na zasadach ogólnych. Krąg spadkobierców zostaje ustalony na etapie postępowania spadkowego prowadzonego przez sąd, które ma miejsce wtedy, gdy brak jest osób wyznaczonych przez zmarłego do otrzymania środków zgromadzonych na jego rachunku w OFE i na subkoncie w ZUS. Ani OFE, ani ZUS nie są uczestnikami tego postępowania, dlatego też w takiej sytuacji do wypłaty środków może dojść dopiero po złożeniu przez spadkobiercę wniosku o wypłatę i po przedstawieniu prawomocnego stwierdzenia nabycia spadku albo aktu poświadczenia dziedziczenia.

Aby możliwe było poinformowanie osób uprawnionych o przysługujących im środkach z II filara (OFE lub subkonta w ZUS), konieczne jest wcześniejsze wskazanie tych osób przez ubezpieczonego. Brak takiej dyspozycji powoduje, że ani ZUS, ani OFE nie dysponują informacją dotyczącą tego, komu środki powinny zostać przekazane, a tym samym – kogo należy powiadomić o możliwości ich wypłaty.

Należy dodać, że jeśli ubezpieczony był członkiem OFE, zakład przekazuje do właściwego funduszu informację o jego zgonie. Umożliwia to OFE pozyskanie danych niezbędnych do przeprowadzenia podziału środków zgromadzonych na rachunku zmarłego. Inaczej wygląda proces podziału/wypłaty środków w sytuacji, gdy ubezpieczony posiadał wyłącznie subkonto w ZUS. Jeśli ubezpieczony złożył oświadczenie o stosunkach majątkowych istniejących między nim a jego współmałżonkiem lub wskazał osoby uprawnione do otrzymania środków po jego śmierci, zakład - pomimo braku ustawowego obowiązku w tym zakresie - podejmuje działania informacyjne poprzez skierowanie do osób wskazanych przez ubezpieczonego zindywidualizowanej informacji o przysługującym im prawie do środków z subkonta oraz o konieczności złożenia stosownego wniosku. Wzór wniosku³ ZUS udostępnia na swojej stronie, wskazując w jego treści jakie dokumenty należy złożyć, aby podział czy wypłata środków mogły być zrealizowane na rzecz danej osoby.

Zakład nie pozostaje zatem bierny wobec środków zapisanych na subkontach po osobach zmarłych - pod warunkiem posiadania informacji o osobach, które są do tych środków uprawnione. Działania ZUS w tym zakresie mają charakter pro-kliencki i są ukierunkowane na ułatwienie osobom wskazanym przez zmarłego realizacji przysługujących im uprawnień.

Zakład wielokrotnie podejmował akcje informacyjne dotyczące wypłaty środków z subkonta po osobach zmarłych, np. podczas organizowanych akcji Dni Ubezpieczonego, oraz współpracując z gazetami ukazującymi się w cyklu dziennym. ZUS publikuje także na swoich stronach materiały informacyjne na temat dziedziczenia środków⁴.

Jednocześnie, ze względu na wagę podniesionego w interpelacji problemu, informuję, że Ministerstwo będzie monitorować podejmowane przez ZUS działania informacyjne, mające na celu poinformowanie osób uprawnionych do otrzymania środków z subkonta lub zgromadzonych w OFE po śmierci ubezpieczonego.

Odnośnie do pytań dotyczących danych statystycznych informuję, że:

³ [Subkonto - ZUS](#)

⁴ [Środki zgromadzone na subkoncie w ZUS można podzielić i wypłacić po śmierci ubezpieczonego - ZUS](#)

1. Liczba osób posiadających subkonto w ZUS (bez aktywnego członkostwa w OFE), w stosunku do których odnotowano zgon w latach 2020–2024, przedstawia się następująco: 2020 r. – 7 179 osób; 2021 r. – 9 205 osób; 2022 r. – 8 634 osoby; 2023 r. – 8 409 osób; 2024 r. – 8 924 osoby. Łącznie w analizowanym okresie odnotowano 42 351 zgonów osób posiadających subkonto.
2. Liczba przypadków, w których dokonano wypłaty środków osobom uprawnionym lub spadkobiercom w odniesieniu do osób wskazanych powyżej, wyniosła: w 2020 r. – 1 412; w 2021 r. – 1 820; w 2022 r. – 1 657; w 2023 r. – 1 647; w 2024 r. – 1 501. Łącznie wypłat dokonano w 8 037 przypadkach.
3. Łączna kwota środków zgromadzonych na subkontach osób zmarłych w latach 2020–2024 wyniosła 939 046 319,46 zł, w tym: 2020 r. – 149 320 898,53 zł; 2021 r. – 210 958 580,07 zł; 2022 r. – 183 313 928,51 zł; 2023 r. – 179 207 221,47 zł; 2024 r. – 216 245 690,88 zł.
4. Kwota środków pozostających dotychczas na subkontach tych osób z powodu braku złożenia wniosku o ich wypłatę wynosi 659 769 068,85 zł, w tym: 2020 r. – 109 745 030,94 zł; 2021 r. – 152 822 164,68 zł; 2022 r. – 129 921 936,54 zł; 2023 r. – 118 882 520,14 zł; 2024 r. – 148 397 416,55 zł.

Z wyrazami szacunku

z up. Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
dr hab. Sebastian Gajewski, prof. uczelni
Podsekretarz Stanu
/-kwalifikowany podpis elektroniczny-/